

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Syytetyt \(rikosoikeudelliset Menettelyt\)](#) > Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

Oikeuteni oikeudenkäynnin aikana

A. Missä oikeudenkäynti pidetään?

Jos kyseessä on rikos tai rikokset, joista voidaan määrätä enintään viiden vuoden vankeusrangaistus, oikeudenkäynti käydään aluetuomioistuimessa (yhden tuomarin kokoonpanossa). Aluetuomioistuin voi yleisen syyttäjän kirjallisella suostumuksella tuomita myös rikoksen, josta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

Oikeudenkäynti käydään rikosylioikeudessa (kolmen tuomarin kokoonpanossa), jos rikoksesta voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

B. Voivatko syytteet muuttua oikeudenkäynnin aikana? Jos voivat, mitkä ovat tiedonsaantioikeuteni?

Syytteitä voidaan muuttaa oikeudenkäynnin alussa tai sen aikana. Rikosprosessilain 155 luvun 83-85 §:ssä säädetään syytteiden muuttamismenettelystä ja syytetyn oikeuksista.

83.- 1) Jos missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa tuomioistuin katsoo, että syytteet tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä ovat puutteellisia, joko sisältönsä tai muotonsa puolesta, tuomioistuin voi antaa määräyksen, jolla muutetaan syytteitä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää joko muuttamalla niitä, korvaamalla ne tai täydentämällä niitä uudella syytteellä, jos tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi asian olosuhteiden huomioon ottamiseksi.

2) Kun syytettä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää muutetaan tällä tavalla, muutasmääräys merkitään syytteeeseen tai rikosylituomioistuimelle toimitettuun syytekirjelmään, ja niitä käytetään kaikissa asiaan liittyvissä menettelyissä ikään kuin ne olisi alun perin toimitettu tässä muodossaan.

84.- 1) Jos syytettä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää muutetaan 83 §:n mukaisesti, tuomioistuin kutsuu syytetyn välittömästi antamaan vastineensa ja ilmoittamaan, onko hän valmis tulemaan tuomituksi syytteiden tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän perusteella sellaisina kuin ne ovat muutettuina.

2) Jos syytetty toteaa, että hän ei ole valmis, tuomioistuin tutkii esitetyt perusteet ja, jos asian käsittelyn välitön jatkaminen ei tuomioistuimen mukaan ole omiaan aiheuttamaan vahinkoa syytetyn puolustukselle tai syyttäjälle asian käsittelyn osalta, tuomioistuin voi jatkaa oikeudenkäyntiä ikään kuin syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä olisi alun perinkin ollut muutetussa muodossaan.

3) Jos muutettu syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä on sellainen, että oikeudenkäynnin välitön jatkaminen voi tuomioistuimen näkemyksen mukaan vaikuttaa kielteisesti syytetyyn tai syyttäjään, tuomioistuin voi joko määrätä uuden oikeudenkäynnin tai lykätä oikeudenkäyntiä tuomioistuimen tarpeelliseksi katsoman ajan.

4) Jos syyte tai rikosylioikeudelle toimitettu syytekirjelmä muuttuu oikeudenkäynnin alettua, oikeudenkäynnin aikana jo annettua todistajanlausuntoa voidaan käyttää ilman uudelleenkuulemista, mutta asianosaisilla on oikeus kutsua tai haastaa uudelleen kuka tahansa todistaja, jota on jo kuultu, ja kuulustella tai vastakuulustella häntä muutoksen osalta.

85.- 1) Jos vain osa syytteestä tai rikosylioikeudelle toimitetusta syytekirjelmästä on näytetty toteen ja toteennäytetty osa todetaan rikokseksi, syytetty voidaan tuomita rikoksesta, jonka hänen on todettu tehneen, muuttamatta syytettä tai rikosylioikeudelle luovutettua syytekirjelmää.

(2) Jos henkilöä syytetään rikoksesta, tämä voidaan tuomita kyseisen rikoksen yrityksestä muuttamatta syytetä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää.

(3) Jos osoitetaan, että henkilö on tehnyt minkä tahansa teon sen rikoksen tekemiseksi, josta häntä syytetään, ja jos teon tekeminen tällaisessa tarkoituksessa on rikos, kyseinen henkilö voidaan, vaikka häntä ei vielä ole syytetty edellä mainitusta rikoksesta, tuomita siitä muuttamatta syytetä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytetä.

(4) Jos tuomioistuin oikeudenkäynnin päätteeksi katsoo, että todistajanlausunnon perusteella on todettu syytetyn syyllistyneen rikokseen tai rikoksiin, joka tai jotka eivät sisälly syytteeseen tai rikosylioikeudelle toimitettuun syytekirjelmään ja joista häntä ei voida tuomita ilman syytteen tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän muuttamista ja joista hänelle määrättävä rangaistus ei olisi ankarampi kuin se, joka hänelle olisi määrätty, jos hänet olisi tuomittu syytteen tai rikosylioikeudelle toimitetun syytekirjelmän perusteella eikä syytetyn puolustukselle tai syyttäjälle asian käsittelyn osalta olisi aiheutunut vahinkoa, tuomioistuin voi määrätä tekemään lisäyksen syytteeseen tai rikosylioikeudelle toimitettuun syytekirjelmään syytetylle syytteen tai syytteet myös tällaisesta rikoksesta tai rikoksista, ja tuomioistuin päättää asiasta ikään kuin tämä syyte tai syytteet olisivat osa alkuperäistä syytetä tai rikosylioikeudelle toimitettua syytekirjelmää.

C. Mitkä ovat oikeuteni oikeudenkäynnin aikana?

i. Onko minun oltava läsnä oikeudenkäynnissä? Millä edellytyksillä voin olla poissa oikeudenkäynnistä?

Syytetyn oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä taataan perustuslain 12 ja 30 §:n määräyksissä sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan määräyksissä. Syytetty on myös velvollinen olemaan läsnä oikeudenkäynnissä paitsi silloin, jos poissaoloon sovelletaan rikosprosessilain 155 luvun 45 §:n 1 momentissa ja 63 §:n 3 momentissa säädettyjä poikkeuksia.

45 §:n 1 momentti

Tuomari tai kirjaaja (*Protokollitis*) – sellaisten rikosten osalta, joista aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi antaa tuomion yleisellä määräyksellä – voi haasteeseen sisältyvällä erityisellä määräyksellä vapauttaa syytetyn henkilökohtaisesta läsnäolosta ja

a) sallia tämän vastata syytteeseen asianajajan edustamana.

Jos syytettyä syytetään ainoastaan yhtiön johtajan tai sihteerin ominaisuudessa, eikä häntä syytetä henkilökohtaisesti mistään rikoksesta, hän ei ole velvollinen saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen vastatakseen syytteeseen. Oikeusavustaja voi edustaa häntä kaikissa asian käsittelyn vaiheissa kuulemisvaihetta lukuun ottamatta.

b) sallia hänen, jos hän haluaa tunnustaa syyllisyytensä, toimittaa tuomioistuimelle asiaa koskevan lausunnon, jonka on vahvistanut ja leimannut joko kirjaaja, poliisi tai ylempi poliisiviranomainen poliisilain mukaisesti, todentava virkamies virkamiesten akkreditoitilain mukaisesti, asianajajalain mukaisesti asianajaja, joka käyttää tähän tarkoitukseen omaa leimaansa, jossa hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa erottuvat selvästi, tai kunnanjohtaja. Lausunto toimitetaan asianmukaisen haasteen yhteydessä, jolloin tätä lausuntoa pidetään menettelyn mukaisena syyllisyyden tunnustamisena.

63.- 1) Syytetyllä on oikeus olla läsnä tuomioistuimessa koko oikeudenkäynnin ajan, jos hän käyttäytyy asianmukaisesti.

2) Jos syytetty ei käyttäydy asianmukaisesti, tuomioistuin voi harkintavaltansa nojalla määrätä, että syytetty siirretään ja pidetään pidätettynä ja että oikeudenkäyntiä jatketaan hänen poissa ollessaan

sellaisin järjestelyin, joita tuomioistuin pitää riittävinä, jotta syytetty saa tiedon oikeudenkäynnin aikana käydyistä keskusteluista ja voi valmistella puolustuksensa.

3) Tuomioistuin voi, jos se katsoo sen aiheelliseksi, sallia, että syytetty jää tuomioistuimen ulkopuolelle eikä osallistu oikeudenkäyntiin lainkaan tai vain osin tarkoituksenmukaisiksi katsomillaan ehdoilla.

Oikeuskäytännössä todetaan, että oikeudenkäynti voidaan käydä ilman syytettyä, jos se palvelee oikeuden toteutumista.

ii. Minkälaisia tulkkaukseen ja asiakirja-aineiston kääntämiseen liittyviä oikeuksia minulla on?

Oikeus tulkkaukseen taataan sekä perustuslaissa että vuonna 2014 säädettyssä laissa (18(I)/2014) oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosprosessin aikana. Lisäksi oikeudesta tulkkaukseen säädetään rikosprosessilain 155 luvun 65 §:ssä.

Perustuslain 12 §:n 5 a ja e momentissa määrätään seuraavaa:

Rikoksesta syytetyllä henkilöllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

- a) henkilölle on tiedotettava välittömästi ja yksityiskohtaisesti hänen omalla kielellään häntä vastaan esitetyn syytteen luonteesta ja perusteista
- b) henkilön on saatava avukseen maksuton tulkki, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Perustuslain 30 §:n 3 momentissa määrätään, että jokaisella on oikeus maksuttoman tulkin käyttämiseen, jos hän ei ymmärrä tai puhu tuomioistuimessa käytettyä kieltä.

Oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosprosessin aikana vuonna 2014 annetussa laissa (18(I)/2014) määrätään seuraavaa:

Oikeus tulkkaukseen

4.- 1) Kulloisenkin toimivaltaisen viranomaisen on järjestettävä viipymättä tulkkausta epäillylle tai syytetylle henkilölle, joka ei puhu ja/tai ymmärrä rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä tutkinta- ja/tai oikeusviranomaisten suorittaman rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa, mukaan lukien poliisikuulusteluissa, kaikissa oikeuden istunnoissa ja mahdollisissa välttämättömissä välikäsittelyissä.

2) Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaavan toimivaltaisen oikeusviranomaisen on eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja etsittyjen henkilöiden luovuttamismenettelyistä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 11 §:n mukaisesti järjestettävä viipymättä tulkkaukset etsitylle henkilölle, joka ei puhu ja/tai ymmärrä rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä.

3) Mikäli oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi on tarpeen, toimivaltaisen viranomaisen on tarjottava tulkkausta epäillyn, syytetyin ja/tai etsityn henkilön ja hänen asianajajansa väliseen viestintään silloin, kun se liittyy suoraan kuulusteluun ja/tai kuulemiseen rikosoikeudellisen menettelyn ja/tai eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä ja/tai muutoksenhakuun ja/tai muiden menettelyä koskevien vaatimusten esittämiseen, mukaan lukien vakuusvaatimus.

4) Tässä §:ssä tarkoitettu tulkkaukset -

a) annetaan epäillyn, syytetyin tai etsityn henkilön äidinkielellä tai millä tahansa muulla kielellä, jota hän puhuu ja/tai ymmärtää, ja

b) siihen sisältyy kuulo- ja/tai puhevaikeuksista kärsivälle epäillylle, syytetyille tai etsitylle henkilölle annettava asianmukainen apu, esimerkiksi viittomakieltä käyttäen.

5) Toimivaltaisen viranomaisen on tarkistettava asianmukaisina pitämillään keinoilla, puhuuko ja ymmärtääkö epäilty, syytetty tai etsitty henkilö rikosoikeudellisessa menettelyssä tai eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä käytettävää kieltä ja tarvitseeko kyseinen henkilö tulkin apua.

6) Tulkkauksen, josta tässä §:ssä säädetään, on oltava riittävän laadukas oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi ja erityisesti sen takaamiseksi, että epäilty, syytetty tai etsitty henkilö ymmärtää häntä vastaan nostetun kanteen voidakseen käyttää oikeuttaan puolustukseen. Tätä varten toimivaltaisen viranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota tulkin avustuksella tapahtuvan viestinnän erityispiirteisiin.

7) Toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa tarjota tulkkausta käyttämällä viestintäteknikkaa, kuten videoneuvottelua, puhelinta ja/tai internetiä, paitsi jos tulkin läsnäolo on tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

8) Edellä olevan 5 kohdan määräysten soveltamiseksi paremmin voidaan vahvistaa asetuksilla menettely tai järjestely, jolla tarkistetaan, puhuuko epäilty, syytetty tai etsitty henkilö rikosoikeudellisessa menettelyssä tai eurooppalaista pidätysmääräyksen täytäntöönpanomenettelyssä käytettävää kieltä.

Oikeus käännöksiin

5.- 1) Jotta voidaan varmistaa, että epäilty tai syytetty voi käyttää oikeuttaan puolustukseen, sekä varmistaa oikeudenmukainen oikeudenkäynti, toimivaltaisen viranomaisen on kohtuullisessa ajassa toimitettava rikosoikeudenkäyntimenettelyssä käytettävää kieltä ymmärtämättömälle epäillylle tai syytetylle kirjallinen käänнос kaikista olennaisista asiakirjoista.

2) Tätä lakia sovellettaessa olennaisia asiakirjoja ovat:

a) kaikissa tapauksissa pidätys- ja/tai vangitsemismääräys, haastehakemus ja kaikki oikeudenkäynnissä annetut oikeudelliset päätökset ja määräykset, ja

b) kaikki muut asiakirjat, joita kulloinkin toimivaltainen viranomainen pitää olennaisina joko omasta aloitteestaan tai epäillyn tai syytetyn taikka epäillyn tai syytetyn asianajajan perustellusta pyynnöstä.

3) Toimivaltaisten viranomaisten ei tarvitse toimittaa käännöksiä olennaisista asiakirjoista, jotka eivät auta epäiltyä tai syytettyä ymmärtämään häntä vastaan nostettua syytettä.

4) Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamiseksi toimivaltaisen viranomaisen on eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevilla menettelyillä toimitettava kohtuullisessa ajassa asiakirjasta kirjallinen käänнос etsitylle henkilölle, joka ei ymmärrä kieltä, jolla eurooppalainen pidätysmääräys on laadittu tai jolle pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio on kääntänyt sen.

5) Sen estämättä, mitä kohdissa 1, 2 ja 4 määrätään, toimivaltainen viranomainen voi toimittaa kirjallisen käännöksen sijasta suullisen käännöksen ja/tai suullisen tiivistelmän olennaisista asiakirjoista edellyttäen, että tällainen suullinen käänнос ja/tai suullinen tiivistelmä ei vaikuta menettelyn oikeudenmukaisuuteen.

6) Epäillyllä, syytetyllä tai etsityllä henkilöllä on oikeus luopua tässä §:ssä määrätystä kirjallisesta ja/tai suullisesta käännöksestä ja/tai suullisesta tiivistelmästä, jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että

a) asianomainen henkilö on aiemmin käyttänyt apunaan asianajajaa ja/tai on muutoin täysin tietoinen luopumisen seurauksista; ja

b) luopuminen on kiistaton ja vapaaehtoinen.

7) Tässä §:ssä tarkoitettu kirjallinen ja/tai suullinen käänнос ja/tai suullinen tiivistelmä on toimitettava epäillyn, syytetyn tai etsityn henkilön äidinkielellä tai muulla kielellä, jota hän puhuu ja/tai ymmärtää.

8) Tässä §:ssä tarkoitetun kirjallisen ja/tai suullisen käännöksen ja/tai suullisen tiivistelmän on oltava laadultaan sellainen, että sillä voidaan varmistaa oikeudenmukainen oikeudenkäynti ja erityisesti, että epäilty, syytetty tai etsitty henkilö ymmärtää häntä vastaan nostetun kanteen voidakseen käyttää oikeuttaan puolustukseen.

Rikosprosessilain 65 §:n 155 luvussa määrätään seuraavaa:

Jos todistajanlausunto annetaan kielellä, jota syytetty ei ymmärrä, ja syytetty on läsnä, se on tuomioistuimessa julkisessa istunnossa tulkattava kielelle, jota hän ymmärtää

Asianajajan puolustaessa epäiltyä tulkkaus voidaan asianajajan suostumuksella ja tuomioistuimen suostumuksella jättää tulkkaamatta.

2) Kun asiakirjoja toimitetaan muodollista todistusaineistoa varten, tuomioistuimen harkintavallassa on päättää, mikä osa niistä on tarpeen tulkata.

iii. Onko minulla oikeus asianajajaan?

Perustuslain 12 §:n mukaan

rikoksesta syytetyllä henkilöllä on seuraavat vähimmäisoikeudet:

c) oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai valitsemansa oikeusavustajan välityksellä tai, jos hänellä ei ole riittäviä varoja maksaakseen avustajan palkkion, oikeus saada maksutonta oikeusapua, jos oikeuden toteutuminen edellyttää sitä

Perustuslain 30 §:n 3 momentissa määrätään lisäksi seuraavaa:

Jokaisella on seuraavat oikeudet:

d) oikeus käyttää valitsemaansa oikeusavustajaa ja saada maksutonta oikeusapua, jos oikeuden toteutuminen edellyttää sitä ja kuten laissa määrätään.

Oikeusapulaissa 165(I)/2002 säädetään myös seuraavaa: Jos asetetut edellytykset täyttyvät, syytetyllä on kuulemismenettelyssä oikeus käyttää valitsemaansa asianajajaa ja maksutonta oikeusapua.

iv. Mistä muista menettelyllisistä oikeuksista minun on oltava tietoinen (esim. epäiltyjen läsnäolo oikeudenkäynnissä)?

Syytetyn läsnäolo tuomioistuimessa

Jos syytetty ei yksinkertaistetussa menettelyssä saavu kuultavaksi määräajassa sen todistamiseksi, että haastehakemus on annettu hänelle tiedoksi, tuomioistuin voi käsitellä asian ja antaa tuomionsa hänen poissa ollessaan tai, jos se katsoo aiheelliseksi, lykätä asian käsittelyä ja antaa pidätysmääräyksen syytetyn kiinniottamiseksi.

Tuomari tai kirjaaja (*Protokollitis*) – sellaisten rikosten osalta, joista aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi antaa tuomion yleisellä määräyksellä – voi haasteeseen sisältyvällä erityisellä määräyksellä vapauttaa syytetyn henkilökohtaisesta läsnäolosta ja

a) sallia tämän vastata syytteeseen asianajajan edustamana.

b) Jos syytetty haluaa tunnustaa syyllisyytensä, hän voi toimittaa tuomioistuimelle asiaa koskevan lausunnon, jonka on vahvistanut ja leimannut joko kirjaaja, poliisi tai ylempi poliisiviranomainen poliisilain mukaisesti, todentava virkamies virkamiesten akkreditoitilain mukaisesti, asianajajain mukaisesti asianajaja, joka käyttää tähän tarkoitukseen omaa leimaansa, jossa hänen etu- ja sukunimensä ja osoitteensa erottuvat selvästi, tai kunnanjohtaja. Lausunto toimitetaan asianmukaisen haasteen yhteydessä, jolloin tätä lausuntoa pidetään menettelyn mukaisena syyllisyyden tunnustamisena.

Jos syytettyä syytetään ainoastaan yhtiön johtajan tai sihteerin ominaisuudessa, eikä häntä syytetä henkilökohtaisesti mistään rikoksesta, hän ei ole velvollinen saapumaan henkilökohtaisesti tuomioistuimeen vastatakseen syytteeseen. Oikeusavustaja voi edustaa häntä kaikissa asian käsittelyn vaiheissa kuulemisvaihetta lukuun ottamatta.

Syytteeseen vastaaminen

Kun syytettyä pyydetään vastaamaan, hän voi tunnustaa tai kiistää syyllisyytensä tai pitää erityisen puolustuspuheen, ja tuomioistuin kirjaa hänen vastauksensa.

Erityiseen puolustuspuheeseen sisältyvät seuraavat väitteet:

a) tuomioistuin, johon syytetty on kutsuttu vastaamaan, ei ole toimivaltainen ja että toinen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan häntä koskevan asian tai rikoksen, josta häntä syytetään, ja jos peruste hyväksytään,

tuomioistuin siirtää asian sen Kyproksen tasavallassa sijaitsevan tuomioistuimen käsiteltäväksi, joka on toimivaltainen rikoksentehtäjän tai rikoksen osalta

b) syytetty on aiemmin tuomittu tai vapautettu samaa rikosta koskevista syytteistä samojen tosiseikkojen perusteella

c) syytetty on armahdettu rikoksestaan.

Jos tuomioistuin päättää, että syytetyn esiin tuomat seikat eivät osoita väitettä todeksi tai että väite on tosiasiallisesti totuuden vastainen, syytetyn on vastattava syytteeseen.

Jos vastaaja myöntää syyllisyytensä ja tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että hän on ymmärtänyt vastauksensa luonteen, tuomioistuin käsittelee asiaa ikään kuin syytetty olisi tuomittu tuomioistuimen päätöksellä.

Jos syytetty ei myönnä syyllisyyttään, tuomioistuin jatkaa asian käsittelyä. Jos syytetty kieltäytyy vastaamasta tai ei vastaa välittömästi tai on fyysisen vamman vuoksi kykenemätön vastaamaan, tuomioistuin menettelee samalla tavalla kuin silloin, kun syytetty ei myönnä syyllisyyttään.

D. Mahdolliset seuraamukset

Aluetuomioistuin käsittelee yksinkertaistetussa menettelyssä rikokset, joista voidaan lain mukaan määrätä enintään viiden vuoden vankeusrangaistus tai enintään 85 000 euron sakkorangaistus tai molemmat.

Rikosylioikeus käsittelee rikokset, joista voidaan määrätä yli viiden vuoden vankeusrangaistus.

■ Päivitetty viimeksi: 02/03/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.